

Guillaume Apollinaire

Süda Kroon Peegel

Valik luuletusi

Koostanud ja tõlkinud
Paul-Eerik Rummo

Alustõlked prantsuse keelest
Triinu Tamm

Tõlgitud väljaannetest:

Apollinaire

Œuvres poétiques

Bibliothèque de la Pléiade

Gallimard, 2014

https://fr.wikisource.org/wiki/L'Esprit_nouveau_et_les_poètes

Teose väljaandmist on toetanud Prantsuse Instituut Eestis.

Nõustanud Antoine Chalvin

Toimetanud Lauri Eesmaa

Korrektuuri lugenud Katrin Kern

Kujundanud Maris Kaskmann

© Tõlge ja saatesõna. Paul-Eerik Rummo ja Loomingu Raamatukogu, 2026

© Luuletuse „Kingud“ tõlge. Ilmar Laabani pärijad ja Loomingu Raamatukogu, 2026

© Alustõlked ja manifesti tõlge. Triinu Tamm ja Loomingu Raamatukogu, 2026

© Kaanefoto. Gallica, 1902

Kolleegium

Tiit Hennoste, Maarja Kangro, Lauri Kitsnik, Hasso Krull, Maria-Kristiina Lotman,
Ilona Martson, Elle-Mari Talivee, Marek Tamm, Jaak Tomberg, Udo Uibo

Toimetus

Harju 1, 10146 Tallinn

Tel: 627 6425

E-post: LR@loominguraamatukogu.ee

Trükkinud Pakett

ISSN 1406-0515

ISBN 978-9916-755-96-9 (trükis)

ISBN 978-9916-755-95-2 (epub)

Vöönd

Vanast maailmast tüdimus kallal on sul

Karjatüdruk Eiffeli torn sillad määgivad hommikul

Villand sul elamast kesk kreeka-rooma antiikset rägu

Siin on automobiilidelgi aegunud nägu
Usk üksi on uueks jäänud usk üksi on ikka klaar
Ja lihtne kui lennuväljal angaar

Vaid sina oo kristlus eristud aegunud asjade reast
Paavst Pius X te olete moodsaim eurooplaste seast
Kuid sina keda piidlevad aknad häbi ei lase sul
Minna kirikuuksest sisse et pihtida sel hommikul
Loed katalooge reklaame afišše mis lauldes kannavad hoolt
Hommikuse poeesia eest proosa see tuleb lehtede poolt
Paarikümne santiimiga hulk õnnetusi ja kuritegusid
Sadu kõiksugu pealkirju ja suurmeeste nägusid

Täna koidikul nägin üht ilusat tänavat
Uut puhast päikese enda fanfaarina säravat
Direktorid töölised kaunid masinakirjutajannad
Neli korda päevas nädal otsa siit mööda käivad
Kolm korda hommikul üürgab sireen nii et kõrv hell
Lõunati klähvib vihane kell
Siltide kirjad saavad müürilehtedelt lisa
Ja kuulutustega koos teevad papagoikisa
Selle tehastetänavava võlus mul on olla nii lahe
See on Pariisis Aumont Thieville'i ja Avenue des Ternes'i vahel

Näe tänav on noor sa oled laps ja näed teda palgest palgesse
Su ema riietab sind vaid sinisesse ja valgesse
Oled hästi vaga ja ei sinu ei su südamesõbra René Dalize'i meelest
Saa paremat olla kiriku toreduste keelest
Kell on üheksa öhtul gaasitaht sinetab hiilite magalast välja

Kooli kabelis palvetate hommikuni välja
Samas kui lakkamatus ametüstsügavuses
Kristuse auhiilgus pöörleb oma kiirgavas imelisuses
See on kaunis liilia meie ühises hooles
Leekjuustega tõrvik mis ei kustu tuules
Leinava ema poeg kaame ja kuldne
Igikahar puu lehtedeks palved
Au ja igavik kui võllas kahesambaline
Täht kuueharuline
Jumal kes reedel sureb pühapäeval taas ellu ärkab
Kristus kellel pilootidest lennukam õhikutõus
Tema nimel on kõrguse maailmarekord mis ikka jõus

Pupill silmateravik Kristus
Aastasadade kahekümnes pupill hästi terane
Linnuks muutub see sajand ja tõuseb kui Jeesus taevasse
Kuradeil oma taarnais valvsana kerkib koon
Nad ütlevad see on Juudamaa nõia Siimoni epigoon
Nad karjuvad kui ta lendab siis on ta üks põgenev suli
Kuid näe juba suliseid ingleid ta ümber hõljuma tuli
Kauni õhuakrobaadiga liituvad Ikaros Eenok Eelias
Esi-lennumasinat uudistab ka Tyana Apollonius
Hooti teevad nad ruumi neile kes kandmas püha euharistiat
Järjest ülenevaile preestreile hoidvaile pea kohal hostiat
Siis lennuk laskub võtmata tiibade kokkupanemist vaevaks
Ja miljoneist pääsukestest silmapilk täitub taevas
Välgutiivul on kohal rongad pistrikud kakud ja muud
Aafrikast saabuvad iibised flamingod marabuud
Hiiglaslik Rokh keda luulest ja muinaslugudest tead
Liugleb hoides küüniste vahel Aadama kolpa esimest pead
Silmapiirilt kotkas valju karjega pilvisse heitub
Ning ka Ameerika koolibrikesele ruumi leidub
Hiinast on tulnud sihvakad nõtked pihid
Kes lendavad paaris sest neil on üksainus tiib
Siin on ka tuvi see vaim mis patust vaba
Saatjateks paabulind särav ja kannelsaba
Fööniks tuleriit iseenese sündi kes sooritab

Üheks hetkeks kõik oma hõõguva tuhaga looritab
Sireenid oma ohtlikest väinadest loobunult
Saabuvad kõik kolm koos iseenese laulust joobunult
Ja nad kõik rongad fööniks pihiid kotkas oma elaaniga
Vennastuvad me võrratu aeroplaaniga

Nüüd üksi Pariisis käid keset rahvahulga müha
Omnibusede karjad sind ammudes seiravad üha
Armastusest su kõris on äng mis rängalt pitsitab seal
Nagu armastada sind keegi ei võiks enam eal
Kui elaksid vanal ajal sa kloostriisse lähleksid samas
Teil on ju häbi kui tabate end vahel palvetamas
Sa pilkad end ja su naer särtsub kui põrgutuli
Naeru sädemeist kullahelk su elupõhjale tuli
See on pimedas muuseumis pilt ja tolmukorra alt
Sa mõnikord vaatamas käid seda ligidalt

Täna ringled Pariisis naised on verest määrdunud
Kuis küll ununeks see millest alguse sai ilu väärdumus

Leekide hõõgest Jumalaema mind vaatas Chartres'is
Teie Püha Südame veri mind ujutas üle Montmartre'il
Olen haige õndsate sõnade voost neis pühis paigus
Armastus mille käes piinlen on häbiväärne haigus
Kuid sind vallanud pilt unetuses ja ängis sul aitab ellu jääda
Ta on alati sinu juures see pilt mis läheb mööda

Nüüd oled sattunud Vahemere randa
Kus sidrunipuudel on õnn läbi aasta õisi kanda
Sul ja sõpradel paadisõidud on heaks tooniks
Neist üks on Nice'ist kaks La Turbie'st ja üks Mentonist
Sügaval silmame õudseid polüüpe retk üle neist sujub
Veetaimede vahel kalu Lunastaja võrdkujusid ujub

Oled maakörtsi aias kusagil Praha kandis
Läbini õnnelik laual su ees üks roos on vaasis

Oma jutte sa peaksid kirjutama aga
Sa vaatad põrnikat kes roosi südames magab

Ehmud kui oma näojooni näed Svatý Víti ahhaatides tärkavat
Olid surmani kurb sel päeval kui leidsid end seda märkavat
Su silmad kui Laatsarusel ei kannata päist päeva
Juudikvartali kellal käivad osutid vastupäeva
Ja sina liigud aeglaselt oma elus tagasi
Kui ronid Hradčanysse või kuulad õhtuti
Tšehhide viise laudamas trahtereis

Nüüd oled keset arbuusivirnu Marseille's

Nüüd Koblenzi hotellis Gigant nimeks tal

Nüüd istud Roomas jaapani astelpihlaka all

Nüüd Amsterdamis koos piigaga keda ekslikult ilusaks pead
Ühe Leideni tudengiga ta abielluma peab
Seal on ladinakeelsed üüritoad Cubicula locanda
Kolm päeva ma veetsin seal ja seejärel tuli Gouda

Sa oled Pariisis vihma lahistab
Kohtu-uuriija su kui roimari vahistab

Su reisirid on toonud sulle valu ja õnne
Näha valet ja vananemist sa ei osanud enne
Nagu kahe- nii kolmehümnneselt sind armastus piinlema paiskas
Ma elasin nagu hull kes aega pillab raiskab
Oma käsi ei taha sa näha enam kohe vallandub nutt kauapeitunud
Sinu pärast mu armas kõige pärast millest eales sa oled heitunud

Need vaesed emigrandid toovad sul pisarad silma
Täis kindlat usku nad loevad palveid lastele antakse rinda
Nende lõhna on täis Saint-Lazare'i vaksali saal
Nad järgivad oma tähte kui targad Hommikumaalt
Nad loodavad Argentiinas teenida raha

Ja rikkaina naasta maale mis praegu jäänd seljataha
Punast vatitekki üks pere tarib kaasa nagu teie oma südant alati
Ebatõeline on see tekk ja me unistused niisamuti
Ka siia neid läbirändajaid jääb nad seavad end sisse
Rosiers' või Écouffes'i tänava urgastesse
Olen näinud neid õhtuti uste ees värsket õhku võtmas
Nagu malenupud nad paigalt liikuma suurt ei tõtta
Juudid enamjaolt kelle naised pead parukates
Surmkaameina istuvad poekeste sügavustes

Seisad tsinkleti ääres su ümber on räpane baar
Lüüasaanute seas jood kohvi mis maksab sou või paar

Oled suures lokaalis on öö

Need naised siin pole halvad eks mured neil südant söö
Oma kallimale eks inetuimigi neist valusaid haavu löö

Ta on kordniku tütar Jerseyst ma pole märganud varem

Et nahk ta kätel on lõhenenud ja kare

Kohutavalt kahju on mul tema kõhu armidest

Nüüd alandan ühe armetuga kel kole naer oma suud

Oled üksi hommik tuleb
Piimaplekkide kolin käib tänavail

Sulni metissina öö sinust eemaldub pea
Salalik Ferdine või hoolitsev Lea

Jood viina kõrvetavat kui elu nagu ei teakski et
Oma elu sa jood niisama kui eluvett

Auteuil' poole kõnnid jala koju minna on hea
Magama puuslike seas kel koduks Okeaania või Guinea

Kristused needki on teised küll kujult ja loomult sootuks
Alamad Kristused kehastamas hämarat lootust

Hüvasti Hüvasti

Päike läbilõigatud kael